

Relationship between Academic Leadership Status of Administrators and Internal Supervision within Educational Institutions under the Primary Educational Service Office, Nakhon Pathom Area 2

Niramol Kaewsri^{1*} and Kris Kittitanus¹

¹ Thonburi University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: yayeeyajai@gmail.com

ABSTRACT

This Article aimed (1) to study the level of academic leadership status of school administrators under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2; (2) to study the level of internal supervision within schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2; and (3) to study the relationship between the academic leadership status of administrators and internal supervision within schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2. The population used in this research includes teachers and educational personnel of schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2, academic year 2022, totaling 1,633 people. The sample group for this research includes 321 teachers and education personnel of schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2. This research tool was a questionnaire. Data analyses involved statistical programs, including frequency, percentage, standard deviation, and Pearson Product-Moment Correlation Coefficient. The findings were as follows: The overall level of academic leadership status of administrators under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2, is high. When examining individual aspects, the aspects of communication and reflection of behavior towards teachers had the highest average, while the aspect of supporting professional development had the lowest average. The overall level of internal supervision within schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2, is high, when examining individual aspects, providing alternatives, prioritizing work importance, and planning supervision had the highest average, followed by evaluating supervision outcomes and reporting, while current situation assessment and needs had the lowest average. The relationship between the academic leadership of administrators and internal supervision within schools under the Primary Educational Services Office, Nakhon Pathom Area 2—the coefficient between academic leadership of administrators (X) and the internal supervision (Y) was significantly positive at the 0.01 level. The Pearson correlation coefficient is .881**.

Keywords: Academic Leadership, Schools Administrators, Internal Supervision

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

นิรมล แก้วศรี^{1*} และ กฤตภูมิ กิตติฐานัส¹

¹ มหาวิทยาลัยธนบุรี ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: yayeyajai@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 (2) ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,633 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 การคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกำหนดทางเลือก จัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศและการรายงาน ส่วนด้านการประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .881^{**}

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การนิเทศภายในสถานศึกษา

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ ที่ครูควรมีทักษะ และคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระบวนการนิเทศการศึกษาจึงถือเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมาย

สุดท้าย บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะ และพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ทันท่วงทีต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือ สนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ทั้งยังเป็น ส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการนิเทศภายในโรงเรียนและความสำเร็จของกิจการองค์กร การ เพราะภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อบทบาทผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตนั้น จะต้องสร้างทั้งองค์กรและปรับปรุงระบบใหม่ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของโครงสร้างสังคมใหม่ เปลี่ยนความรู้ ในการสอนและหลักสูตร โดยจะต้องเน้นทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน ร่วมสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ และประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อบรรลุตามเป้าหมาย มีการยอมรับฟังจากผู้ร่วมงาน และช่วยในการกำหนดทิศทางภายในโรงเรียนและยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมองการศึกษาเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการบริหารเพื่อต่อสู้กับปัญหาที่จะต้องไม่ให้นักเรียนเผชิญหน้าอย่างโดดเดี่ยว

ภาวะผู้นำทางวิชาการและการนิเทศภายในโรงเรียนจึงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพราะเป็นการช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การนิเทศ ภายในโรงเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุน การเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ สำคัญ คือ เพื่อดำเนินการสนับสนุน ช่วยเหลือโดยจะต้องมีขั้นตอน และกระบวนการภายใต้การประสานสัมพันธ์อันดีมีความ ร่วมมือต่อกันที่จะขับเคลื่อน โดยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นหลัก อันได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อการเรียนของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษา และการนิเทศภายใน สถานศึกษาซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของผู้บริหาร ภายใต้ระบบและกลไกที่หลากหลายที่มีผลคุณภาพภายในของโรงเรียน ประกอบกับการสัมมนาศึกษานิเทศก์ บุญสุพร เพ็งทา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 (12 มีนาคม 2565) ทำให้ทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในงาน นิเทศคือ การนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้สาเหตุเพราะ กำหนดการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทินการนิเทศ เนื่องจากมีการะ งานอื่นเร่งด่วนเข้ามาแทรก ทำให้ไม่สามารถนิเทศได้ตามปฏิทิน จึงต้องมีความยืดหยุ่นในการกำหนดเวลาในปฏิทิน และเรื่อง ที่กำหนดไว้เพื่อเข้านิเทศต้องมีการปรับเปลี่ยนและบูรณาการเพราะเมื่อเข้านิเทศภายในโรงเรียน ทางโรงเรียนมีเรื่องอื่นที่ เร่งด่วนและต้องการปรึกษาหารือจึงไม่สามารถนิเทศในเรื่องที่เตรียมไว้ได้ครบ ทำให้ต้องมีการสอบถามและพูดคุยเพิ่มเติม ทางโทรศัพท์และไลน์ ส่วนในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19; โควิด-19) ส่งผลให้ไม่สามารถลง พื้นที่และเห็นสภาพจริงของการบริหารจัดการชั้นเรียน ทำให้การสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์กับครูลดน้อยลง ส่วนข้อดีคือทำให้การนิเทศออนไลน์เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการ นิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศการสอน ได้เห็นถึง ความสำคัญที่จะต้องมีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งจะต้องส่งผลสัมฤทธิ์ต่อตัวผู้เรียนและ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,633 คน ประกอบด้วย จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 150 คน และ ครูผู้สอนในสถานศึกษา 1,483 คน (ข้อมูล วันที่ 3 มกราคม พ.ศ.2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 120 โรงเรียน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน และทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยมีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยให้ผู้ตอบให้ ค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยให้ผู้ตอบให้ค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้

- 5 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติตามมากที่สุด
- 4 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติตามมาก
- 3 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติตามปานกลาง
- 2 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติตามน้อย
- 1 หมายถึง การนิเทศมีการปฏิบัติตามน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหลังจากนั้นผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบไปหาค่า

ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามหรือ IOC (Index of item Objective Congruence) หรือค่าดัชนีความสอดคล้องมาคำนวณเพื่อความต้องการของเครื่องมือและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ต้องการวัด

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยได้ค่าตามความสอดคล้องมีค่า (IOC : Index of Item – objective Congruence) อยู่ในช่วง 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์การตัดสินค่าความเชื่อมั่น ถ้ามีค่า 0.75 ขึ้นไป แสดงว่า แบบสอบถามนั้นถือว่าใช้ได้ โดยค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเท่ากับ .986 และแบบสอบถามเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษา เท่ากับ .972

3. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยค่า Reliability

3. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรีถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์ในรูปแบบของ Google Form พร้อมหนังสือแนะนำตัวไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบแบบประเมินที่รับกลับคืนแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์ ที่สุดเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าร้อยละ (Percentage = %)

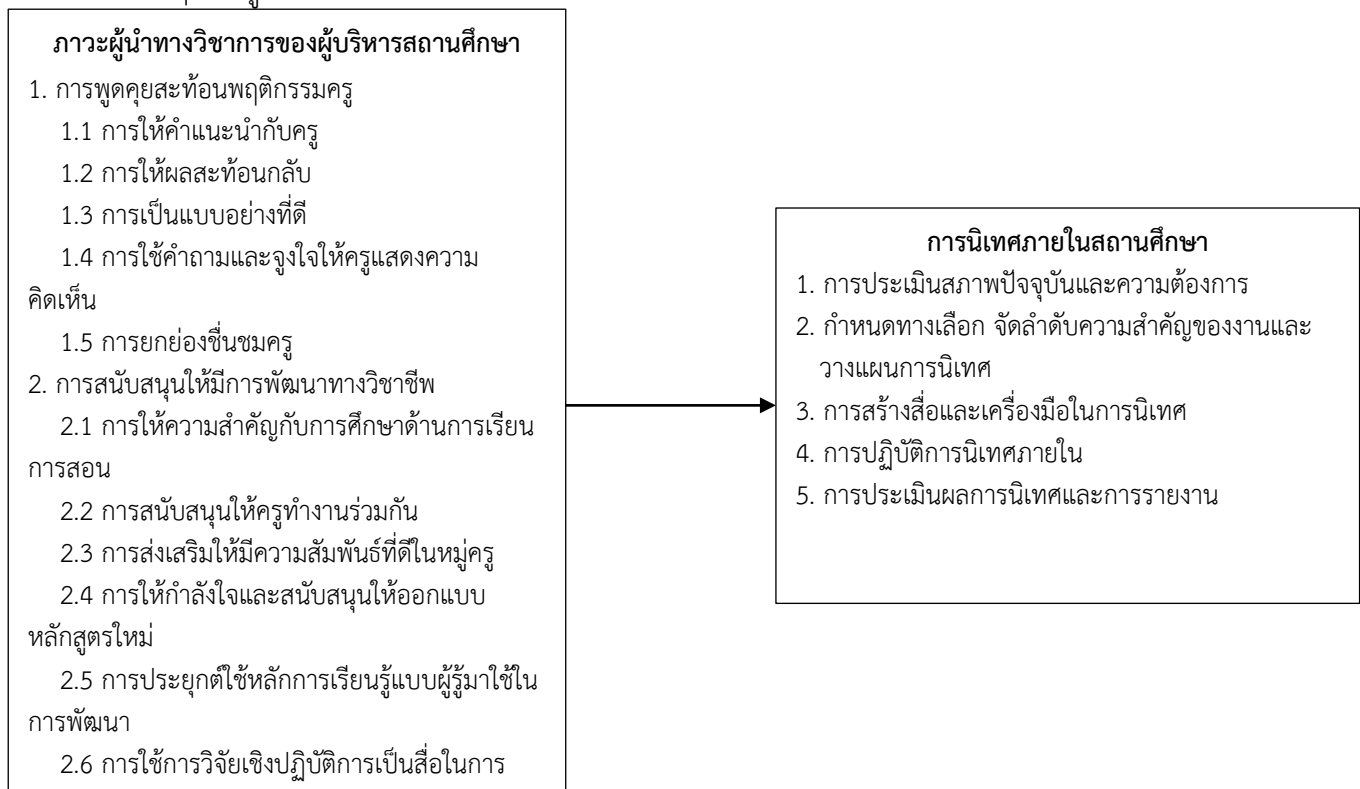
5.1.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและวิเคราะห์การนิเทศภายในสถานศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ในการวิเคราะห์หาว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับของความสัมพันธ์
0.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.70 - 0.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.50 - 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.30 - 0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 - 0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการตามทฤษฎีของ บลาสและบลาส (Blase and Blase, 2004) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในผู้วิจัยได้ทำการการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยของนักการศึกษาและนักวิชาการต่างๆ ของผู้วิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	การพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู	4.170	.457	มาก	1
2.	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ	3.996	.697	มาก	2
	รวม	4.083	.558	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.170$, S.D. = .457) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ผลสะท้อนกลับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.717$, S.D. = .420) รองลงมาได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.108$, S.D. = .600) ส่วนการยกย่องชื่นชมครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.927$, S.D. = .567)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู

	ผู้บริหารการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	การให้คำแนะนำกับครู	4.080	.514	มาก	3
2.	การให้ผลสะท้อนกลับ	4.717	.420	มาก	1
3.	การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.108	.600	มาก	2
4.	การใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น	4.020	.585	มาก	4
5.	การยกย่องชื่นชมครู	3.927	.567	มาก	5
	รวม	4.170	.457	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.170$, S.D. = .457)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การให้ผลสะท้อนกลับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.717$, S.D. = .420) รองลงมาได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.108$, S.D. = .600), การให้คำแนะนำกับครู ($\bar{X} = 4.080$, S.D. = .514) และการใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.020$, S.D. = .585) ส่วนการยกย่องชื่นชมครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.927$, S.D. = .567)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ

	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	การให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน	4.192	.672	มาก	2
2.	การสนับสนุน ให้ครูทำงานร่วมกัน	4.282	.711	มาก	1
3.	การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู	4.115	.729	มาก	4
4.	การให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตร	4.124	.835	มาก	3
5.	การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนา	4.016	.784	มาก	5
6.	การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน	3.245	.737	มาก	6
	รวม	3.996	.697	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.996$, S.D. = .697)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการสนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.282$, S.D. = .711) รองลงมาได้แก่ การให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.192$, S.D. = .672), การให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตร ($\bar{X} = 4.124$, S.D. = .835), การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู ($\bar{X} = 4.115$, S.D. = .729) และการประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.016$, S.D. = .784) ส่วนการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.245$, S.D. = .737)

2. ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

ผลการศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

	การนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	การประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการ	4.136	.687	มาก	5
2.	กำหนดทางเลือก จัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนการนิเทศ	4.304	.585	มาก	1
3.	การสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ	4.189	.723	มาก	3
4.	การปฏิบัติการนิเทศภายใน	4.172	.625	มาก	4
5.	การประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล	4.189	.695	มาก	2
	รวม	4.198	.608	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.198$, S.D. = .608) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกำหนดทางเลือก จัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.304$, S.D. = .585) รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล ($\bar{X} = 4.189$, S.D. = .695), การสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ($\bar{X} = 4.189$, S.D. = .723), และการปฏิบัติการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.172$, S.D. = .625), ส่วนด้านการประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.136$, S.D. = .687)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

	X1	X2	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Xtotal	Ytotal
X1	1								
X2	.867**	1							
Y1	.748**	.790**	1						
Y2	.792**	.715**	.794**	1					

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (ต่อ)

	X1	X2	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Xtotal	Ytotal
Y3	.808**	.885**	.735**	.712**	1				
Y4	.780**	.807**	.838**	.852**	.869**	1			
Y5	.697**	.762**	.853**	.704**	.785**	.892**	1		
Xtotal	.950**	.979**	.799**	.770**	.883**	.823**	.761**	1	
Ytotal	.832**	.866**	.920**	.877**	.898**	.968**	.926**	.881**	1

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_{xy}} = .881^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{X_2 : Y} = .886^{**}$) รองลงมาได้แก่ ด้านผู้บริหารการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู ($r_{X_1 : Y} = .832^{**}$)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีการพัฒนาผู้บริหารในสังกัดให้มีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำและการบริหารทางวิชาการ ที่สามารถนำบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ดำเนินการจัดการศึกษา ตลอดจนกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสบความสำเร็จในการสอนและการเรียนรู้ ส่วนการให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน มีผลในการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองความต้องการของครู การให้ความสำคัญในส่วนนี้จะทำให้ครูได้เรียนรู้ กลยุทธ์ใหม่และเทคนิคการเรียนรู้ใหม่ และการสนับสนุนการพัฒนาจะผลักดันให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อีกประการหนึ่งคือ เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทำให้มีประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลาย จึงสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ กลยุทธ์และเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านต่างๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะคอยส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เข้าใจและเข้าถึงครูมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครูมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความสนใจ ใส่ใจด้านวิชาการสูง มีการใช้กระบวนการ PLC อย่างต่อเนื่อง มีทักษะการโค้ช (Coaching Skill) ที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดึงศักยภาพและประสิทธิภาพจากผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี ทักษะการสร้างความสัมพันธ์เพื่อสร้างความไว้วางใจและความศรัทธา (Rapport Building for Coaching) ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง ทักษะการถาม (Questioning skill for coach) ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การเล่าเรื่อง (Story telling) การจูงใจ (Motivation) และการสื่อสาร (Communication) มีความเป็นผู้นำทางวิชาการในการแนะนำเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูในด้านการให้ผลสะท้อนกลับ คือมีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย การเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนเป็นผู้บริหารต้นแบบโดยร่วมปฏิบัติงานกับครูทุกขั้นตอน ทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของงาน สามารถแก้ไขปัญา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา การให้คำแนะนำกับครูเพื่อชี้แนะถึงพฤติกรรมที่

ควรแก้ไขของครู มีการรับฟังและแบ่งปันประสบการณ์ การใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างอิสระ และมีการยกย่องชื่นชมครู การเสริมแรง เสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมโครงการวิชาการ โดยส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการยกย่องชื่นชม ให้รางวัลและสร้างแรงจูงใจ จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพูดคุยสะท้อน พฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ตามลำดับ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ

ผลการศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดทางเลือก จัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศและการรายงาน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและการปฏิบัติการนิเทศภายใน ส่วนด้านการประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียน มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพ ตามนโยบาย Future Classroom ภายในสถานศึกษามีรูปแบบของการพัฒนาองค์กร (Organization Development) อย่างหนึ่งซึ่งถือว่าการนิเทศการศึกษา เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงการดำเนินการสนับสนุน ช่วยเหลือที่จะต้องมีขั้นตอน และกระบวนการภายใต้การประสานความสัมพันธ์อันดีมีความร่วมมือต่อกันที่จะขับเคลื่อน โดยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นหลัก อันได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อการเรียนของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคระวี เจริญพุก (2563) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม พบว่ากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลข คณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การออกแบบวิธีการทำงาน การประเมินสภาพงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการจัดสรรทรัพยากร ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร วัตรฤ (2560) ได้วิจัยเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

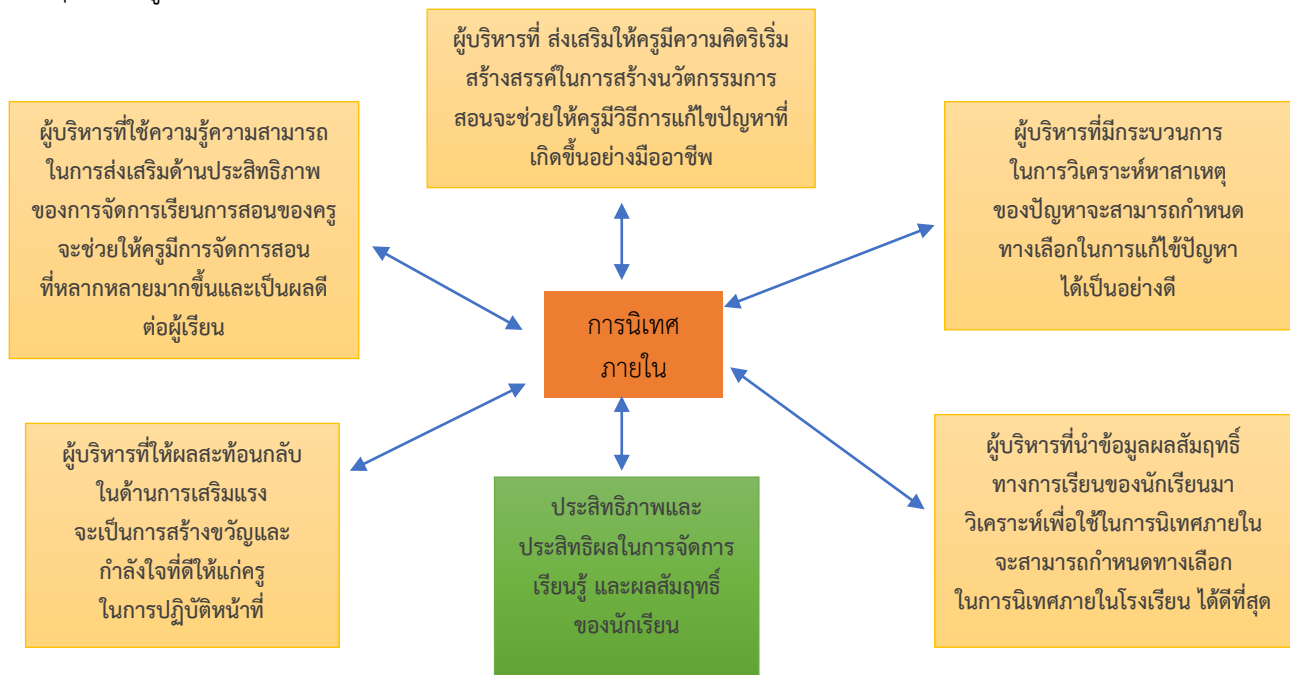
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .881** ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นจะช่วยให้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำจึงจำเป็นที่

จะต้องมีความสามารถในการบริหารงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา อันได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการบริหารการศึกษาและหลักสูตรการสอน จัดให้มีการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญที่จะบังคับบัญชาครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาพึงถือว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะกำกับการนิเทศ ติดตามการสอนของบุคลากรครูและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ส่วนแนวคิดของ เพ็ญภา พลัฒิม (2559) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถโน้มน้าวใจหรือชักนำบุคคลในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของผู้บริหาร ภายใต้ระบบและกลไกที่หลากหลายที่มีผลต่อคุณภาพภายในของโรงเรียน กระบวนการนิเทศการศึกษา จึงถือเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจาก บุคลากรหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายสุดท้าย บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือ สนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ทั้งยังเป็น ส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของภทิตยา ชื่นวิเศษ (2560) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านวัดประเมินผลและวิจัย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามลำดับและความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาอยู่ในระดับสูง ($r = 0.575$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันสุไลมาน แวสุหลง (2564) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีพบว่า ภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ อุดสาเห (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศ ภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมากและมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์มากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ รองลงมา คือ ด้านการยอมรับนับถือและด้านการประสานงาน

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ครั้งนี้ได้องค์ความรู้ใหม่ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจะ

มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารจะต้องมีการพูดคุยและสะท้อนพฤติกรรมกับครู โดยจะต้องให้ผลสะท้อนกลับ ในด้านการเสริมแรง เสริมกำลังใจให้แก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่ ยกย่องชื่นชมครูที่ปฏิบัติตามการสอนดีเด่น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการส่งเสริมด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย การเตรียมแผนการสอนที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการสร้างนวัตกรรมการสอน ร่วมแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมืออาชีพ และหากผู้บริหารมีการประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องใช้กระบวนการในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อจะกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการนิเทศภายใน และกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียน จะส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ รายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการ นิเทศภายในสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกระด้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ที่ .881**

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ซึ่งภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผล จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่แท้จริงที่ต้อง พิจารณารายด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด 3 ลำดับ ได้ดังนี้

1.1 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ

1.1.1 การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ควรมีนโยบายขับเคลื่อนหรือโครงการเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการให้เกิดการวิจัยอย่างมีคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนได้มากขึ้น และส่งเสริมให้งานวิจัยมีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับ

1.1.2 การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนาสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ควรจัดทำยุทธศาสตร์การอบรมเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึง ความสำคัญของการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมการทดลองการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ในชั้นเรียน โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้นำที่สร้างวัฒนธรรมของการร่วมมือ การส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ของครู

1.1.3 การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู ผู้บริหารควรใช้ทักษะการสร้างความสัมพันธ์เพื่อสร้างความไว้วางใจและความศรัทธา (Rapport Building for Coaching) การสร้างความสัมพันธ์เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเป็นกระบวนการแรกที่จะทำให้ คนสองคนไว้วางใจกัน แล้วมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างคน 2 คน จุดประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับผู้ที่พูดคุยด้วย พร้อมเชื่อใจและเปิดใจให้ความร่วมมือในการโค้ช การคิด หรือการพูดคุยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพูดคุย ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนของครูเกิดเป็นแรงบันดาลใจต่อเพื่อนครูด้วยกัน มีการจัดครูเป็นโค้ชร่วมกันเพื่อสังเกตการสอนในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูร่วมกันวางแผนและจัดเตรียมการเรียนการสอนมากขึ้น โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความมั่นใจในตัวเองในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ใช้วิธีการเสริมแรงให้ครูมีความพยายามในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ให้คำแนะนำการเตรียมการสอนที่หลากหลาย สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครูและครูกับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางานต่อไป

1.2 การนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2.1 การประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดการประชุมเพื่อทำการประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการเพราะ สามารถนำไปกำหนดแผนงานที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน และมีความชัดเจนในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจและประเมินความต้องการของครูด้านการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ สำรวจและประเมินความต้องการของครูด้านการพัฒนาโรงเรียน เน้นใช้กระบวนการในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อจะกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา กำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียน จัดทำเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายใน และจัดทำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการนิเทศภายใน

1.2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมปรึกษาหารือหลังจากจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีกิจกรรมการนิเทศโดยอ้อม เช่น การให้ศึกษาเอกสาร การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้คณะครูเข้าใจบทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมการนิเทศโดยตรง เช่น การสังเกต การสอน การสาธิตการสอน การสนทนาทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องร่วมกันกำหนดปฏิทินการนิเทศการศึกษา มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ครูทดลองใช้สื่อและเครื่องมือก่อนนำสื่อ เครื่องมือไปใช้ มีการจัดเตรียมสื่อ สื่อทัศนูปกรณ์ หรือสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการนิเทศภายใน เช่น อินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ วีซีดี ชุดการเรียน จะต้องดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศโดยให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และ

รูปแบบที่กำหนดไว้ สนับสนุนงบประมาณอุปกรณ์เพื่อปรับปรุงสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และพิจารณาข้อมูลสภาพ
ปัจจุบันปัญหาและความต้องการเลือกสื่อและเครื่องมือเพื่อตรวจคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อกรณีศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2.2 ควรทำการศึกษาในสถานที่แตกต่างกัน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาภูมิภาคอื่นๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมของข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- _____. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรินทร์ อุตสาหะ. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกรณีพิเศษในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- โชคระวี เจียมพุก. (2563). *กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ณัฐพร วัฒน (2560). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17*. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- เพ็ญญา พลัฒิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ภัททิยา ชื่นวิเศษ (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการ ดำเนินการนิเทศ ภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพังงา*. (ครุศาสตรมหา บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- วันสุไลมาน แวสุหลง. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดปัตตานี*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา.
- สุพล วังสินธ์. (2551). *การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. *วารสารวิชาการ*, 5(6), 29-30.